

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN

A Fővárosi Ítéltábla a személyesen eljáró Dr. név (cím) felperesnek, a dr. Kalmár András ügyvéd (cím) által képviselt név Zártkörűen működő Részvénytársaság (cím) alperes ellen, felelősségbiztosítási szerződés teljesítése iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2008. február 19. napján meghozott, 5.P.21.196/2007/9. számú ítélete ellen, a felperes részéről 10. az alperes által pedig 11. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit pedig részben megváltoztatja és a nem vagyoni kártérítés összegét 2.000.000 (kettőmillió) forintra, a jövőbeni keresetvesztésként megállapított általános kártérítés összegét 7.500.000 (hétmillió-ötszázezer) forintra leszállítja, a háztartási kisegítő címén megítélt járadékot pedig mellőzi, alperest az első fokú perköltség fizetése és kereseti illeték térítése alól mentesíti. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 1.000.000 (egymillió) forint együttes első- és másodfokú részperköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

i n d o k o l á s

A felperes 2005. október 1. napján, a ... forgalmi rendszámú, ... típusú személygépkocsival idegen hibás közúti balesetet szenvedett. A kárért felelős gépjármű vezetőjét a Miskolci Városi Bíróság a 9.B.4438/2005/19. számú jogerős ítéletével bűnösnek mondta ki maradandó fogyatékossgot okozó közúti baleset gondatlan okozásának vétségében. A károkozó gépjármű felelősségbiztosítója az alperes. A baleset következtében a felperes jobb kül- és belboka törést, jobb térdtájéki roncsolt bőrsérülést, a jobb combcsont belső térdízületi büttyének részleges törését, baloldali IV. és V. bordatörést, fejfúzóódást, valamint idegrendszeri tünetekkel nem járó agyrázkódást szenvedett el. Mindezekre visszavezethetően a térd hajlító mozgásának közepes fokú beszűkülése, ízületi instabilitás, valamint sérülés utáni térdízületi meszesedés alakult ki nála. Mindez 40

%-os munkaképesség csökkenésként értékelhető. Állapota kialakultnak tekinthető, abban változás nem várható. A felperest 48 éves korában érte a baleset, melyet megelőzően 20 éven keresztül ügyvédi tevékenységet fejtett ki és bevezetett irodával rendelkezett. Az elvált családi állapotú felperes 2005-ben lánya részére önálló lakást vásárolt, maga pedig ... szám alatt, 110 m² felépítményből és 1257 m² telekből álló ingatlannal, továbbá ... belvárosában saját tulajdonú irodával rendelkezett. Emellett 6 éves futamidővel és 600.000 Ft előtörlesztéssel lízingelte a balesetben megsérült személygépkocsiját, a sérülésig 2 év telt el. Az alperes a balesettel kapcsolatban, különböző jogcímenen, részben a felperesnek, részben a gépjárművet finanszírozó pénzintézetnek összesen 3.441.658 Ft-ot fizetett ki.

A felperes módosított keresetében 10.000.000 Ft nem vagyoni kártérítés, korábbi jövedelmével megegyező összegű lejárt keresetveszteség, valamint 50.000.000 Ft jövőbeni keresetveszteség, havi 48.000 Ft erőmefeszítési járadék és 1.100.000 Ft gépjárműkár megfizetése iránt támasztott igényt a károkozó felelősségbiztosítójával szemben. Előadta, hogy baleseti sérülésének a gyógyulása idején egyáltalán nem tudott munkát végezni, majd munkába állva azt tapasztalta, hogy ügyfélköre drasztikusan csökkent, az emberek nem akartak beteg, sérült ügyvédet fogadni. Jövedelem hiányában ... házának részleteit nem tudta fizetni, ezért a bank hitelszerződését felmondta és végrehajtási eljárást indított ellene, mely a fedezetként lekötött irodáját is érinti.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását indítványozta, később a nem vagyoni kártérítés iránti igényt 5.000.000 Ft-ban elfogadta.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - az eddig megfizetett 3.000.000 Ft-on felül - további 3.000.000 Ft nem vagyoni kártérítést, a 2005. október 1-től 2006. július 31-ig terjedő időre havi 120.000 Ft keresetveszteséget, a 2006. augusztus 1. napját követő jövőbeni keresetveszteségeként 10.000.000 Ft általános kártérítést, továbbá havi 48.000 Ft erőmefeszítési járadékot és havi 20.000 Ft háztartási kisegítői járadékot. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Rendelkezett a kamatokról, valamint a kereseti illeték térítéséről és perköltség viseléséről is. A felperes egészségi állapotának és munkaképességének baleseti eredetű megváltozásával kapcsolatban felmerült és az igazságügyi orvosszakértő által kimutatott hátrányok mérlegelésével arra a következtetésre jutott, hogy 6.000.000 Ft megfizetése lehet alkalmas azok ellensúlyozására. A munkaképesség csökkenés mértékét és a fokozott erőmefeszítés tényét, illetőleg mértékét illetően elfogadta az igazságügyi orvosszakértő megállapításait és véleményét. A múltbeli keresetveszteség mértékét és a mindenkori erőmefeszítési járadék összegét a felperes balesetet megelőző időben elért jövedelmének alapul vételével határozta meg. Igazoltnak fogadta el, hogy korábban a felperes bizonyítottan jól menő ügyvédi irodával rendelkezett, amely a baleset hiányában, tendenciájában a jövőben is folytatódott volna. Úgy foglalt állást, hogy természeténél fogva, egzakt módon nem számszerűsíthető, hogy a baleset a jövőben, a felperes ügyvédi praxisában várhatóan milyen jövedelemkiesést idéz majd elő. Ezért ezen a címen 10.000.000 Ft általános kártérítés

megítélése mellett döntött. A háztartási kisegítői járadékkal kapcsolatban pedig arra volt figyelemmel, hogy a felperes sérülése miatt, a tartós állást, járást, guggolást igénylő nehezebb háztartási munkákban az orvosszakértő szerint is kisegítőre szorul.

Az ítélet ellen mindkét peres fél fellebbezést terjesztett elő. A felperes jogorvoslati kérelme a nem vagyoni kártérítés 10.000.000 Ft-ra, az általános kártérítés 50.000.000 Ft-ra, a háztartási kisegítői járadék havi 33.000 Ft-ra történő felemelésére irányult. Kérelmét alapvetően az első fokú eljárásban előadottakkal egyezően, mozgáskorlátozottságával, az alperes teljesítési késedelmére visszavezethető fizetőképtelenségének következményeivel, valamint jelentős jövedelmet ígérő korábbi megbízásai elvesztésével indokolta.

Az alperes fellebbezési kérelme az elismert részt meghaladó kereset elutasítására irányult. Lényeges eljárási szabálysértésként támadta, hogy az elsőfokú bíróság nagy terjedelmű bizonyítási anyag előzetes kézbesítését mulasztotta el és a folytatólagos tárgyaláson a halasztás iránti alperesi kérelmet figyelmen kívül hagyta. A felperes munkaképesség csökkenésének mértékére és a részére megítélt erőmegfeszítési járadékra figyelemmel a nem vagyoni kártérítés összegét 5.000.000 Ft-ban találta elfogadhatónak. Vitatta, hogy a felperes a baleset miatt jelentős ügyértékű megbízásoktól esett el és hangsúlyozta, hogy ezeket csak egyoldalú felperesi tényelőadások támasztják alá. Rámutatott, hogy a felperes adóbevallásai és azzal összefüggő személyes előadásai sem alkalmasak annak megállapítására, hogy a baleset után huzamos ideig nem rendelkezett jövedelemmel. Kifogásolta az általános kártérítés és erőmegfeszítési járadék egymással párhuzamos alkalmazását is, mert jogi álláspontja szerint ezek egymást kizáró jogintézmények. A háztartási kisegítő iránti járadékot pedig azért támadta, mert álláspontja szerint azt az elsőfokú bíróság erre irányuló kereseti kérelem hiányában ítélte meg.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a felperesé nem, míg az alperes fellebbezése részben alapos.

A Pp. 215. § értelmében a bíróság döntése nem terjedhet túl a kereseti kérelmen, illetőleg az ellenkérelmen.

A törvény idézett rendelkezésére figyelemmel megalapozottan hivatkozott fellebbezésében az alperes arra, hogy a felperes erre irányuló, határozott kereseti kérelmének hiányában, háztartási kisegítői járadék megítélésére nem volt jogi lehetőség. Ezért az elsőfokú bíróság ezen ítéleti rendelkezését a Fővárosi Ítéltábla mellőzte.

Ezt meghaladóan, a fellebbezési eljárásban a peres felek között nem a jogalap, hanem a felperes részére megítélt vagyoni és nem vagyoni kártérítés összege tekintetében bontakozott ki jogvita.

A nem vagyoni kártérítés összege tekintetében az elsőfokú bíróság helyesen vette számba a felperesnél a balesettel oki összefüggésben álló azon immateriális hátrányokat, amelyek vagyoni eszközökkel történő ellensúlyozásra szorulnak. Figyelmén kívül hagyta azonban, hogy a felpereshez hasonló egészségi állapotban és élethelyzetben, más ügyekben a bírói gyakorlat lényegesen alacsonyabb összegeket állapít meg. A felperes fellebbezésében igényelt 10.000.000 Ft nem vagyoni kártérítés megítélésére általában ágyhoz, vagy tolószékhez kötött betegeknel, míg az elsőfokú bíróság által megállapított 6.000.000 Ft-ra mankóval, járókerettel közlekedőknél kerül sor. Tekintettel arra, hogy ilyen mértékű sérülések a felperesnél nem voltak megállapíthatók, a Fővárosi Ítéltábla az alperes által elismert - és a peren kívüli teljesítést is magába foglaló - 5.000.000 Ft erejéig találta a felperes ez irányú kérelmét alaposnak.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperesnek az ügyvédi irodájából való huzamos és kényszerű távolléte kihatással volt a jól felépített és bevezetett ügyvédi iroda ügyfél-forgalmának, ezen keresztül pedig bevételének alakulására. Ennek meghatározása során azonban a felperes 2004. évi és a 2005. év első tíz hónapjában - tehát közvetlenül a balesetet megelőzően - elért jövedelméből kellett kiindulni. Az erre vonatkozó jövedelemadó bevallások azonban ebben az időben havi bruttó 150.000 Ft körüli jövedelem elérését támasztották alá. Emellett a felperes tényyszerűen igazolta, hogy közvetlenül a balesetet követő időre szóló, több, nagy összegű megbízatása volt kilátásban, melyeket sérülései miatt nem vállalhatott el. A bizonyított három esetből azonban nem lehetett olyan következtetést levonni, hogy - a balesetet megelőző idővel ellentétben - a balesetet követő időre ez általában jellemző lett volna és ettől a felperes reálisan az ügyvédi iroda havi jövedelmének folyamatos megtöbbszörözését várhatta volna. Ezért a Fővárosi Ítéltábla a jövőbeni jövedelem-kiesésre alapított általános kártérítés összegét mérlegeléssel legfeljebb 7.500.000 Ft-ban találta megállapíthatónak.

A fent kifejtettek eredményeként a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alkalmazásával részben megváltoztatta.

Ez módosította a perveszteség-pernyertesség arányát és ezen keresztül a felperes által, a Pp. 239. § és a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján térítendő első- és másodfokú részperköltség összegét is.

Budapest, 2008. május 14.

Dr. Molnár Ambrus s. k. a tanács elnöke Dr. Németh László s. k. előadó bíró Dr. Szücs József s. k. bíró

A kiadmány hitelül: Gosztola Edit Erzsébet tisztviselő